

Attieksme pret vidi veido pozitīvu rezultātu

Apbalvo vidi draudzīgu uzņēmumus Aizkraukles novadā

Atzīmējot Pasaules vides dienu Latvijā, Valsts vides dienests sveica "Zaļās izcilības 2023" balvas laureātus. Par vides izcilniekiem tika atzīti uzņēmumi, kuri aktīvi rīkojas, lai mazinātu savas darbības ietekmi uz vidi. Apbalvoto vidi ir pašvaldības uzņēmums "Aizkraukles ūdens" un SIA "Adams Farm" no Mazsalves pagasta.

GINTA GRINCĒVIČA

Valsts vides dienests kopš 2015. gada iedibinājis gada balvu vides aizsardzībā "Zaļā izcilība", godinot uzņēmumus, kuriem tuva vides aizsardzība, un sadarbības partnerus, kuriem rūp Latvijas vides kvalitāte un ilgtspēja.

Šajā gadā balva pasniegta astoņi reizi, kopš 2015. gada par izcilīgiem sasniegumiem vides aizsardzībā apbalvoti jau vairāk nekā 100 uzņēmumi un sadarbības partneri, šogad tiem pievienojušies vēl astoņi laureāti, kuri izceļušies ar spēju visaugstākajā līmenī ievērot vides prasības un pēc savas iniciatīvas izlēmīgi rīkojušies, lai samazinātu savas darbības ietekmi uz vidi, kā arī devuši nozīmīgu ieguldījumu sabiedrības izglītošanā un vides apziņas celšanā.

Veiksmes atslēga — normatīvo aktu ievērošana

Nominācijā "Zaļā izcilība ūdenssaimniecības jomā" par inovatīvu tehnoloģiju ieviešanu notekūdeņu sistēmu uzraudzības apbalvoja pašvaldības uzņēmumu "Aizkraukles ūdens".

Tas nodrošina kvalitatīvu notekūdeņu attīrīšanas procesu. Domājot par to, lai neattīrīti notekūdeņi nenonāktu vidē, kanalizācijas tīklu uzraudzībai ieviesta cauruļvadu videoizpēte, kas identificē bojājumus un ļauj laicīgi plānot bojātu cauruļvadu posmu pārbūvi. Ir sāktāta atbilstošu dūņu apsaimniekošana. Liekās dūņas tiek atdēnotas un novietotas glabāšanai dūņu laukos. Pēc gada uzglabāšanas dūņām veic analīzes, sagatavo kvalitātes apliecības un nodod lauksaimniecības zemju ielabošanai.

Uzņēmums apkalpo 32 kilometrus garu ūdensvadu tīklu un apmēram 22 kilometrus garu kanalizācijas tīklu. Gadā tiek attīrīti 500 000 kubikmetru notekūdeņi. Mārtiņš Kļaviņš, Vidzemes Reģionālās vides pārvaldes direktors, izteicās, ka uzņēmuma viens no stūrakmeņiem un veiksmes atslēgām ir normatīvo aktu un termiņu ievērošana. Pagā-

SANĒM BALVU "ZAĻĀ IZCILĪBA 2023". Otrā no labās — Gudruna Vectirāne, SIA "Aizkraukles ūdens" valdes locekle, ceturtais no labās — SIA "Adams farm" valdes loceklis Kaspars Ādams.

Foto no Valsts vides dienesta

jušajā gadā uzņēmums izbūvēja jaunu sūkņu staciju, kurā izveidoja septisko notekūdeņu savākšanas kameru, kas ļauj precīzi veikt uzskaiti notekūdeņiem, kurus atved asenizācijas mašīnas.

Ilggadēja darba novērtējums

Gudruna Vectirāne, SIA "Aizkraukles ūdens" valdes locekle, skaidro, ka novērtējums ir par ilgtermiņa darbu. "Mēs šajā sfērā esam nopietni strādājuši un veikusi ieguldījumus 20 gadus, kopš 2001. gada, kad atjaunoja notekūdeņu attīrīšanas ietaises Aizkrauklē, praktiski uzceļot tās no jauna. Mēs turpinām tās uzturēt un pakāpeniski atjaunojam, sekojam līdzi, lai visi procesi notiktu atbilstoši un iekārtas darbotos. Šī balva nav vienas dienas novērtējums. Tā ir par ilggadēju darbu, mūsu attieksme pret vidi veido šo pozitīvo rezultātu. Notekūdeņu analīzes ir labas, iekļaujas noteiktās normās, nav nekādu pārsniegumu vai pārkāpumu — tas ir mūsu darba atspulgs. Esam rūpīgi strādājuši, nesam pieļāvuši nolaidību. Tas ir mūsu kontrolētais ikdienas darbs — pilsētas notekūdeņu savākšanā un attīrīšanā. To arī atziniģi novērtēja Valsts vides dienests. Prieks, ka mūsu darbs ir novērtēts. Mums ir izveidots labs pamats, ko atliek uzturēt. Dūņas ir produkts, kas rodas attīrīšanas rezultātā, tie ir organismi, kas veic notekūdeņu attīrīšanu. Kad tie beidz savu darbi-

bu, tos sauc par notekūdeņu dūņām. Pēc uzkrāšanas tās izmanto lauksaimniecības zemju mēslošanā, ievērojot normatīvās prasības. Ir izstrādāta notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas stratēģija Latvijā, kurā esam plānoti kā viens no centriem."

Uzņēmumā SIA "Aizkraukles ūdens" ir 18 darbinieki, notekūdeņu attīrīšanas ietaišu kanalizācijas sistēmā galvenos uzturēšanas darbus ikdienā veic trīs cilvēki.

Rūpējas par gruntsūdeņiem

Nominācijā "Zaļā izcilība lauksaimniecībā, mežsaimniecībā un kokapstrādē (starp C kategorijas piesārņojošās darbības veicējiem)" par bioloģiskās lauksaimniecības principu īstenošanu lopkopības nozarē visaugstākajā līmenī, ievērojot vides aizsardzības prasības, balvu saņēma SIA "Adams farm". Uzņēmums Mazsalves pagastā īsteno aprites ekonomiku lauksaimniecībā, iegūtos kūtsmēslus kā mēslojumu iestrādājot augsnē, tādējādi samazinot vai pilnībā izslēdzot minerālmēslu izmantošanu. Teritorijā ir ierīkotas bioloģiskās ūdens attīrīšanas iekārtas lietussadzīves notekūdeņiem, kas attīra iepļūstošos notekūdeņus. Uzņēmums skrupulozi ievēro vides aizsardzības prasības.

SIA "Adams farm" ir pilna cikla

bioloģiskā saimniecība — audzē graudus, nobaro liellopus un cēnās maksimāli saimniekot, nekaitējot videi. Graudsaimniecībā liela uzmanība tiek pievērsta augu sekas maiņai, kā rezultātā nav nepieciešams izmantot ķīmikālijas. Lopkopībā uzsvārs tiek likts uz to, lai dzīvnieki ar mēsliem nepiesārņotu vidi. Uzņēmums ir atjaunojis un uzlabojis pamestu lauku teritoriju, izbūvējot kūtsmēslu krātuvi, kas ierobežo un samazina lauksaimniecības ietekmi uz vīrszemes un gruntsūdeņiem. Tāpat ierīkoti saules paneļi, elektroautomobiļu uzlādes vieta, un šobrīd tiek izbūvēts dzīvnieku nobarošanas laukums.

Savas jomas mohikāni

Kaspars Ādams, SIA "Adams farm" valdes loceklis, stāsta, ka uzņēmums pēdējos gados maina saimniecības praksi, pārejot uz aprites ekonomiku — maksimāli izmantojot savus resursus. "Pirms trīs gadiem sākam nodarboties arī ar graudkopību. Tā saiet kopā ar gaļas liellopu audzēšanu, ko mēs darām. Tā kā esam bioloģiskā saimniecība, tad sekojam, lai no zemes nevis tiek izsūts maksimums, bet uzturam to auglīgu. Vienu kultūru ļoti ilgi vienā vietā neaudzējam, mainām un papildinām to. Loģiski, ka nākamais posms ir kūtsmēsli, kā mēs tos

Mēs šajā sfērā esam nopietni strādājuši un veikusi ieguldījumus 20 gadus, kopš 2001. gada, kad atjaunoja notekūdeņu attīrīšanas ietaises Aizkrauklē, praktiski uzceļot tās no jauna. Mēs turpinām tās uzturēt un pakāpeniski atjaunojam.

GUDRUNA VECTIRĀNE,
SIA "AIZKRAUKLES ŪDENS"
VALDES LOCEKLE

iestrādājam un kuros laukos. Taisām analīzes, un tos nogatavinām. Ko nenogatavinām, tas nonāk kompostā, kur pētām komposta iespējas. Sevišķi svarīgi tas ir graudaugiem, kurus vajag "piebarot". Darbības lauks ir diezgan plašs. Šobrīd ieguldītais laiks, līdz šim paveiktais ir kā melns aiz naga attiecībā pret to, kas būtu jāizdara vai kā tam vajadzētu izskatīties. Tas ir izglītojošs process, saimniekiem vairāku gadu garumā rādot, stāstot un runājot par labajiem piemēriem, uz kuriem vajadzētu tiekties. Tas ir tāpat kā ar patriotismu, ir grūti iedzīt, ja nav vēlmes uz to iet. Dabiskā veidā jāradā cilvēkos padziļināta interese. Mēs labprāt dalāmies savā pieredzē, galvenais ir stāstīt patiesību. Mums svarīgākais ir saimnieciskais rezultāts — vai rezultāti ir tādi, kā gaidīts. Bioloģiskajā segmentā nav institūcijas, pie kā vērsties un jautāt, vai tas, ko es daru, ir pareizi? Mēs katrs esam kā mohikānis, darbojamies uz savu galvu, rokamies interneta dzīlēs, meklējot pareizākos risinājumus, raugamies citu valstu piemēros. Tas ir lielākais mīnuss, ka nozarē esam individuālisti, kā dēļ grūti rast kopsaucēju. Pragmatiski jāiet visam cauri. Bioloģiskā saimniecība vīdē ir vissaudzīgākā, svarīgi to turpināt visos attīstības posmos. Uz lauksaimniecību jāraugās ilgtermiņā, viss atmaksājas tikai ilgākā laika periodā. Esam pieraduši, ka tehnoloģijas attīstās un mainās strauji, kas skar arī biznesa vidi. Lauksaimniecībā tik strauji nekas nenotiek. Jaunajiem lauksaimniekiem pietrūkst pacietības. Vieglākais un ātrākais veids ir izmantot ķīmiju, lai ātri dabūtu rezultātu. Dabiskā procesa labam rezultātam vajadzīgi pat vairāki gadi. Svarīga ir vizija, ko tu vēlies aiz sevis atstāt. Bioloģiskā saimniecība ir ilgtermiņa ceļš, kas aiz sevis atstāj ko paliekošu un ļauj saimniekot videi draudzīgi!" ♦

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild laikraksts "Staburags".